Наистина ли знаем за онова, което не знаем?

О, да, и още как! Онова, което не знаем сега, е просто следващата стъпка по пътя на човешкото познание. В тази книга ще намерите цели 100 факта за някои от най-вълнуващите загадки, на които все още нямаме отговор.

Има много видове неизвестни неща. Например:

Неща, които още не сме открили...

Неща, които си мислим, че са верни, но не сме сигурни...

Неща, които никога няма да научим...

Неща, които някой знае, но не казва...

Неща, които бихме могли да разберем, ако имаме възможност...

Неща, които хората някога са знаели, а сега – не...

Неща, които е по-добре да не знаем...

Неща, които дори не знаем, че не знаем...

Границата между известното и неизвестното постоянно се мести.

Учените, математиците, историците и философите непрекъснато правят нови открития, решават загадки и доказват (или опровергават) различни теории и хипотези.

Нищо чудно, когато четете тази книга, някои от тайните в нея вече да са разгадани!

Други може никога да не бъдат разкрити. Или един ден може вие да ги разгадаете!

Само не се тревожете – неизвестните неща никога няма да свършат. Колкото повече знаем, толкова повече неща знаем, че не знаем.

Ако искате да разберете значението на някой интересен или непознат термин, потърсете в речника на стр. 124–127.

10 Тъмната енергия не е тъмна на цвят...

просто нямаме обяснение за нейното естество.

Вселената се разширява, и то все по-бързо. Според учените това не би могло да се случва без някаква тайнствена сила с антигравитационен ефект. Наричат я **тъмна енергия**.

Хей, вие нали сте астрономи и физици? Кажете какво всъщност представлява тя?

Нямаме представа. Пълна загадка. Не е нито светла, нито тъмна... не можем да я видим, да я чуем, да я помиришем или да я усетим.

Но виждаме ефекта ѝ върху Вселената. Нещо тласка пространството да се разширява и галактиките и звездите да се отдалечават едни от други.

По наши изчисления тъмната енергия съставлява около **68%** от Вселената.

Около **27%** от Вселената представляват неизвестна материя, наречена **тъмна материя**, защото не можем да я видим.

С две думи, можем да наблюдаваме едва около **5%** от всичко съществуващо!

13 Великият сфинкс в Гиза...

може и да не е сфинкс.

До внушителната Хеопсова пирамида в Египет лежи огромна статуя, известна като **Великия**, или **Големия сфинкс**. Наречен е така на митичното създание сфинкс... но какво представлява всъщност? Макар археолозите да знаят много за него, остават куп въпроси, за чиито отговори можем само да гадаем.

Статуята вероятно е издигната преди 4500 години. Ала ние още не знаем кой и защо го е направил, нито какво точно означава.

Не знаем и как са я наричали древните египтяни. Преди 2500 години, тоест 2000 години след като била издигната, някои древногръцки автори я нарекли **Сфинкс**, защото прилича на едноименния образ от тяхната митология – същество с човешка глава, лъвско тяло и орлови крила.

По-късно арабите я нарекли **Абу ал-хол**, което ще рече **Баща на ужаса**, или **Страшилище**.

Дали статуята някога е имала крила? Наистина ли е сфинкс? Не знаем.

Чии черти носи лицето? Не знаем. Но преди векове някой се е изкатерил догоре и е отсякъл носа му. Кой и защо? Не знаем!

Археолозите дори не мислят, че лицето е част от първоначалния замисъл. Според тях е добавено по-късно.

Как е изглеждал Сфинксът в оригиналния си вид? Почти нямаме следи, които да ни насочват. Не знаем дори дали е приличал на човек или на животно.

25 Извънземното желе...

може би има земно обяснение.

Една нощ през 1950 г. в американския град Филаделфия двама полицаи видели нещо с чудата форма да се спуска от небето. Когато се приближили, намерили само голямо, светещо петно, напомнящо на желе.

26 Тайните на Космоса...

може да намерят решение под земята.

Астрофизиците предполагат, че далечните галактики може би са „споени“ от тайнствена материя, наречена **тъмна материя**. Никой не знае какво точно представлява. Колкото и да не ви се вярва, отговорите се търсят... под земята – в специални лаборатории, построени в изоставени мини.

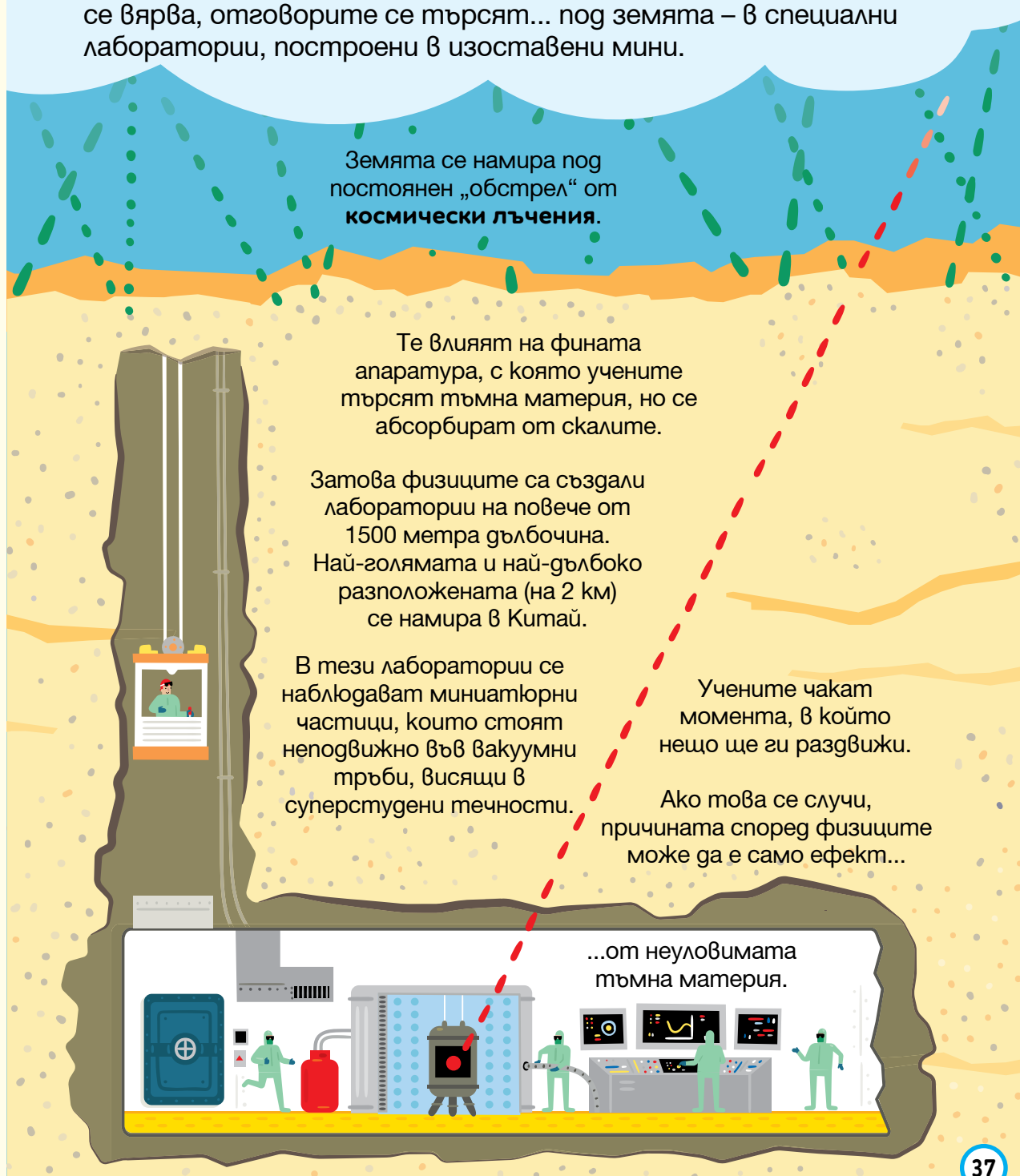

31 Странни кръгове в пустинята...

предизвикват разгорещени дебати.

На някои места в африканската държава Намибия земята е покрита с особени петна гола пръст, известни като **магически кръгове**. Учените отдавна спорят за произхода им, но още не са постигнали съгласие.

Обикновено диаметърът на петната е от 2 до 15 метра, понякога и до 30 метра.

Те се образуват, съществуват десетилетия, изчезват и се образуват нови.

Очевидно е, че тук са расли отровни храсти!

Категорично не! Кръговете са причинени от подземни термити, които изяждат тревата.

Глупости! Растенията сами растат така, за да оползотворяват по-ефективно оскъдните водни запаси в почвата.

32 Модата е забравила...

за какво служи пискюлът на шапката.

Много от днешните дрехи съществуват от стотици, ако не и хиляди години. Много от тях и техните елементи са създадени с определена цел... но понякога тя се забравя. Модните историци имат теории, но не и категорични отговори.

Някои смятат, че шапките с пискюли са били измислени, за да пазят моряците, когато удрят главите си в ниските греди.

Според други произлизат от времето, когато войниците са носели пискюли, за да покажат ранга или полка си.

Първите слънчеви очила може би са били използвани от китайски съдии преди около 900 години.

Целта не е била да се пазят от слънцето, а да прикрият реакциите си в съда.

Чуждестранните войници, които се биели за Франция преди 400 години, носели ленти от плат на врата си, за да се разпознават... или за топлина.

Видът им допаднал на по-богатите французи и така вратовръзката се превърнала в признак на високо обществено положение.

Най-старите панталони са намерени в Китай и са на повече от 3000 години.

Изработени са от вълна и вероятно са били предназначени за езда.

52 Ушните миди на един император...

крият ключ към древна загадка.

През 138 г. римският император Адриан починал внезапно на 62 г. Смъртта му останала загадка близо 2000 години. И по-точно, до 1980 г, когато един американски лекар влязъл в музея...

Докато разглеждал древната скулптура на владетеля, забелязал на ушните му миди диагонална гънка, позната днес като **признак на Франк**.

Гънките на ушните миди личат на няколко портрета на Адриан, изработени приживе. Вероятно наистина става дума за признак на Франк, което ни насочва към нова хипотеза за смъртта му.

53 Отвъд червеното и виолетовото...

има цял свят, невидим за хората.

Светлината е енергия, която се разпространява във вид на **вълни** с различна **дължина**. Човешкото око вижда само част от тях – от червено до виолетово. Спектърът обаче е много по-голям.

Инфрачервените вълни (с по-голяма дължина от червената светлина) и **ултравиолетовите** (с по-малка дължина от виолетовата) са невидими за хората, но не и за някои животни.

Пеперудите, птиците и пчелите виждат ултравиолетовата светлина и много елементи, невидими за нас.

Някои животни, като скачащите паяци, си харесват партньори по ултравиолетовите им шарки.

Нагретите тела излъчват инфрачервени лъчи, които усещаме като топлина с кожата си. Затова тези лъчи се наричат и топлинни. Гърмящите змии имат изключително чувствителни инфрачервени органи. С тях усещат телесната топлина на плячката си и „виждат“ нейния инфрачервен образ.

С помощта на специални камери можем да добием приблизителна представа как изглежда светът за тези животни. Но никога няма да разберем с точност.

92 Кривата гора...

озадачава специалистите от десетилетия.

Гората **Кшиви лас** (Кривата гора) в Полша е пълна с борове, които растат накриво почти от земята. Има няколко възможни обяснения за това, като едно от тях е по-вероятно от останалите.

ШОУ НА ЗАГАДКИТЕ

Дърветата в Кшиви лас са засадени около 1934 г. На 7–10 години тръгнали да растат накриво. Коя е най-вероятната причина за това?

А Дърветата били прегазени от военни танкове и продължили да растат накриво.

Б Дърветата били изкривени от тежък сняг.

В Селяните нарочно ги изкривили, за да използват дървесината им за лодки, бъчви, мебели, шейни.

Е, Бари, никой не знае със сигурност, но най-вероятният отговор е **В**. В Европа обаче избухнала война и селяните не успели да довършат замисленото, така че дърветата продължили да растат със странната извивка в долния си край.

93 Пасящата крава...

е същински компас.

Скотовъдите са забелязали, че докато пасат, кравите обикновено гледат в една посока – на север или юг. Учените са изследвали хиляди животни по света, но още не могат да си обяснят чудатия им навик.

Оказва се, че кравите почти винаги се нареждат по оста север–юг, независимо от породата им, от местоположението на пасището, както и от това, по кое време на деня пасат.

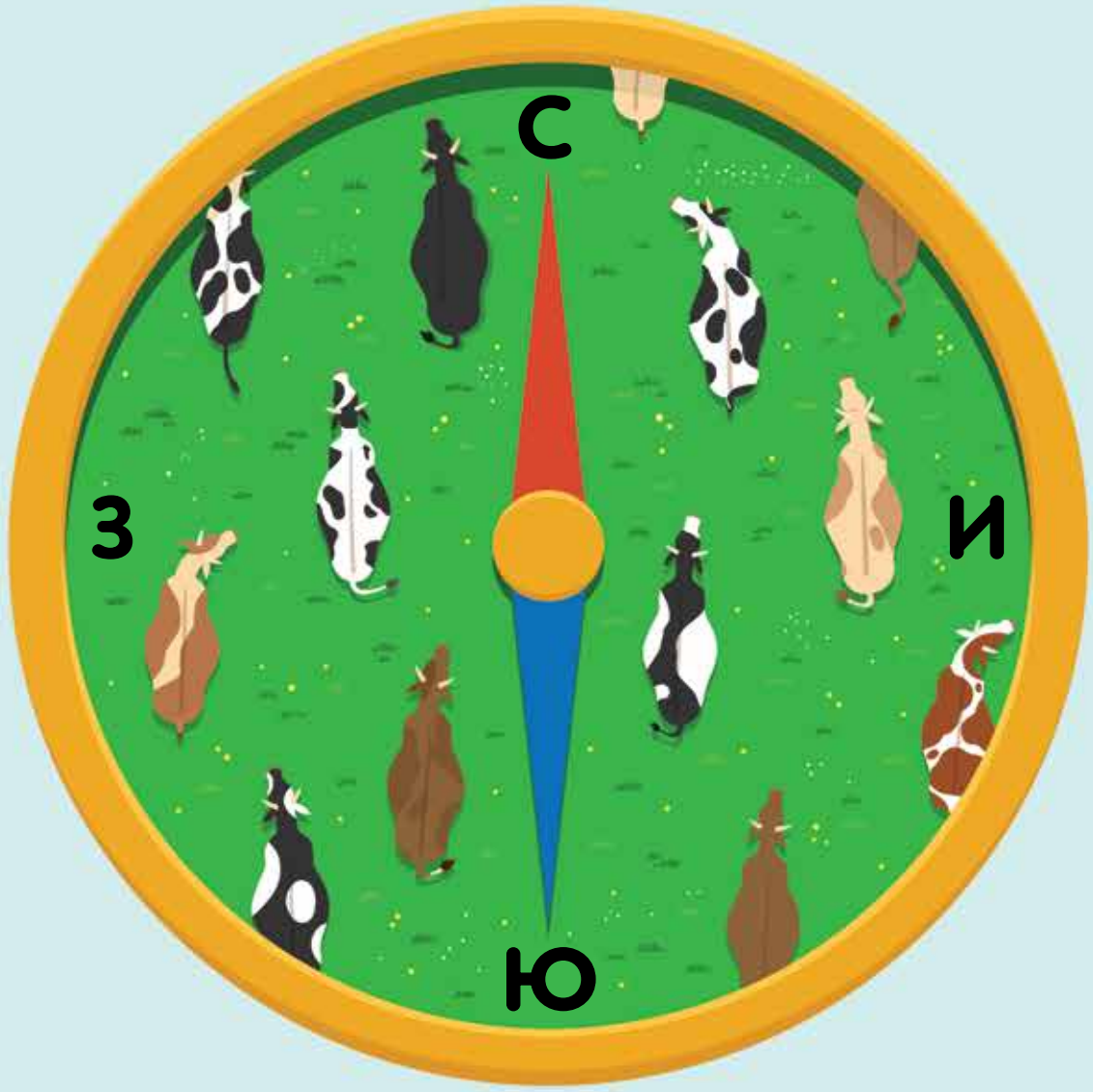

Възможно е и те, подобно на други животни, да усещат магнитното поле на Земята и да го използват за ориентация. И все пак остава неясно защо застават точно по този начин.